

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА  
РЕПУБЛИКА СРПСКА  
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ  
БРОЈ: 11 0 У 011310 14 Увп  
Бањалука, 18.02.2016. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија овог суда Смиљане Мрше предсједника вијећа, Страхиње Ђурковића и Едине Чупељић чланова вијећа, уз учешће Сање Орашчанин као записничара, у управном спору по тужби Осигурање ... а.д. Б. Л., Ул. ... (у даљем тексту: тужилац), заступан по директору друштва Д. П., а овај по пуномоћнику Љ. Д., адвокату из Б. Л., Ул. ... бр. ..., против рјешења број: 04-405-1-39/12 од 31.12.2012. године тужене Агенције за ... РС, у предмету надзора над радом осигуравајућег друштва, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 011310 13 У од 30.09.2014. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 18.02.2016. године, донио је

## ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

## Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба против оспореног акта којим је наложено тужиоцу да разријеша З. Т. дужности предсједника УО, те му је забрањено да З. Т. именује код тужиоца на дужност независног, неизвршног или извршног члана УО, или на било који други значајан положај из члана 2. става 1. алинеја 4. Закона о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број 17/05, 1/06, 64/06 и 74/10, у даљем тексту: Закон) све до 30. априла 2014. године, са обавезом да налог изврши у року од 60 дана, рачунајући од дана пријема оспореног акта и доказ о томе достави туженој.

Одбијање тужбе је образложено разлозима да је тужена у више наврата вршила надзор над радом тужиоца којом приликом је доносила рјешења којима је налагала отклањање незаконитости које су се манифестовале кроз кршење правила управљања ризицима, захтјева адекватности капитала, правила формирања законских резерви, правила обрачуна и покрића техничких резерви осигурања, правила реосигурања, правила заштите осигураника и трећих оштећених лица, правила адекватног и редовног извјештавања тужене и обавезе претходне сагласности код именовања лица на значајним положајима, те је тако утврђено постојање високог степена оперативног, кредитног, репутационог и ризика ликвидности због недостатака у процесу управљања код тужиоца, неименовањем извршних директора, одсуства функционалне организације, непопуњавање радних мјеста (у значајним стручним службама, рачуноводству и финансијама), недостатка правила планирања, неадекватног управљања трошковима, непланираног трошења значајних износа средстава за намјене

изван основне дјелатности тужиоца уз одобрење УО, одсуством интерних процедура, интерних контролних поступака и интерне ревизије, неусклађеним књиговодственим евиденцијама са извјештајима који се достављају туженој, а које стање доводи у питање испуњавање захтјева за стабилно и солидно управљање; да основни капитал тужиоца на дан доношења оспореног акта износи 4.000.000 КМ, који је подијељен на 20.000 обичних (редовних акција) са правом гласа, номиналне вриједности 100 КМ и 20.000 некумулативних, повлаштених акција, без права гласа, номиналне вриједности 100 КМ, а да је З. Т. оснивач и акционар са већинским, квалификованим удјелом у капиталу од 50,025% (власник 100 % обичних акција са правом гласа, као и 0,025% повлаштених акција), што му даје 100% права у управљању тужиоцем, па како истовремено врши дужност Скупштине акционара као једини члан и предсједника УО, што је утврђено контролом, док је у једном периоду имао и овлашћење да потписује налоге за новчане исплате, З. Т. је тужена оквалификовала као физичко лице, које има потпуну, непосредну контролу у тужиоцу, а по основу тога и дужности и одговорности, у смислу члана 60. Закона, потом члана 31., 32. и 33. Закона о привредним друштвима („Службени гласник Републике Српске“, број 127/08, 58/09, 100/11 и 67/13) и члана 4. Правилника о надзору над учесницима на тржишту осигурања („Службени гласник Републике Српске“, број 5/98, у даљем тексту: Правилник); да тужилац, у дужем временском периоду није у потпуности процесно и функционално организован на начин да може обезбиједити законитост пословања у дјелатности осигурања и у врстама послова осигурања, за које је добио дозволу за рад, да тужиоцу недостају одговарајући стручни кадрови, што је резултирало неадекватним планирањем и извјештавањем, недостатком писаних, интерних акта и процедура за најважније пословне процесе, недостатком интерних контролних поступака, лошим управљањем расходима и недостатке у раду органа тужиоца, да је континуирано присутно неконтролисано, непланирано и недовољно документовано трошење средстава из премије осигурања, за намјене које нису повезане са испуњавањем обавеза из уговора о осигурању, а при том је З. Т., као предсједник ревизионог управног одбора располагао са износима, који прелазе статутарно ограничење за директора друштва од 30.000 КМ по акту располагања, да Друштво не извршава налоге тужене у поступку надзора, за које радње је тужена нашла да је одговоран З. Т., па да су испуњени услови из члана 60. став 7. Закона за издавање налога тужиоцу да З. Т. разријешити дужности предсједника УО и да га не именује на дужност независног, неизвршног или извршног члана УО или на било који други значајан положај из члана 2. став 1. алинеја 4. Закона, све до 30.4.2014. године; да тужилац није оспоравао ранија рјешења тужене којима су налагане мјере тужиоцу за отклањање незаконитости што је довољан основ за доношење оспореног акта, јер је чланом 60. став 7. алинеја 1. Закона, прописано да се та мјера налаже и кад друштво за осигурање не поступи по рјешењу тужене; да нису од утицаја наводи из тужбе да тужилац послује позитивно и остварује солидне резултате на тржишту ако друштво послује са свим незаконитостима на које је указано оспореним актом; да је тужена правилно као одговорно лице означила З. Т., јер није могла идентификовати друго лице које би било одговорно за наведене пропусте и незаконитости у раду друштва.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужилац оспорава њену законитост због повреде закона,

другог прописа или општег акта и због повреде правила поступка. Истиче да се у оспореном акту не може идентификовати који од услова, садржаних у члану 60. став 7. Закона, су испуњени да се донесе одлука о разрјешењу З. Т., осим што тужена наводи да није у могућности да идентификује друго лице; да се у оспореном акту не наводи које мјере тужилац није извршио по ранијим рјешењима, а у рјешењима број 04-405-1-26/12 од 23.11.2012. године и 04-405-1-38/12 од 26.12.2012. године се налажу одређене мјере, а онда се одмах доноси оспорени акт 31.12.2012. године којим се изричу наведене мјере уз паушалну тврдњу да друштво у дужем периоду није процесно и функционално организовано, да му недостају одговарајући кадрови, а не наводи се који су то кадрови, да неаргументовано троши новац, а да у спису нема доказа који су то трошкови; да није утврђено да ли је на било који начин З. Т. ометао рад Агенције, да ли је прекршио обавезу лица на значајном положају, када и коју, а који услови морају бити испуњени за доношење наведене мјере, као и да постоји узрочно-последична веза између поступања одређеног лица и напријед наведеног незаконитог поступања, што није утврђено, па тужена, а то прихвата и нижестепени суд дискреционо поступа када доноси такве мјере, при чему суд не даје разлоге у вези истакнутих навода тужбе. Предлаже да Врховни суд захтјев уважи, побијану пресуду преиначи или укине и предмет врати на поновно одлучивање.

Тужена у опширном одговору на захтјев истиче да се приликом доношења оспореног акта позвала на члан 62. став 6. тачка а) Закона, а не на одредбу члана 60. став 7., како то погрешно тврди тужилац; да тужилац није оспорио чињенично утврђење, већ само примјену Закона, да је побијаном пресудом прихваћено чињенично утврђење садржано у оспореном акту да је тужена доказала чињенице и околности невршења права, дужности и одговорности, које З. Т., као непосредни акционар са 100% права гласа у својству Скупштине акционара и предсједника УО има према тужиоцу, што се штетно одразило на стабилно и солидно управљање друштвом; да је тужилац устао тужбом у одбрану З. Т., који није био странка у управном поступку, јер је надзор вршен над радом тужиоца као друштва за осигурање. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор тужене, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. Закон о управним споровима („Службени гласник Републике Српске“, број 109/05 и 63/11 – у даљем тексту: ЗУС), овај суд је одлучио као у изреци пресуде из следећих разлога:

На основу члана 7. став 5. Закона, поред овлашћења посебно предвиђених овим законом, Агенција РС је овлашћена да захтијева од друштва за осигурање предузимање свих мјера за које сматра да су неопходне за испуњење регулаторних циљева.

Из података списка произлази да је тужена вршила редовни и ванредни надзор пословања тужиоца као друштва за осигурање и да је рјешењима 03-305-3-17/10 од 1.12.2010. године; 04-407-3/12 од 1.10.2012. године; 04-405-1-26/12 од 23.11.2012. године; 04-407-3-21/12 од 30.11.2012. године; 05-536-3/12 од 12.12.2012. године и 04-405-1-38/12 од 26.12.2012. године налагала отклањање

незаконитости у раду и пословању тужиоца и оспореним актом наложила тужиоцу да З. Т. разријешити дужности предсједника УО друштва и да забрани друштву да З. Т. именује на дужности независног, неизвршног или извршног члана УО или на било који други значајан положај код тужиоца из члана 2. став 1. алинеја 4. Закона, које ограничење траје до 30.4.2014. године, јер је приликом извршених контрола утврђено да је З. Т. оснивач и акционар са већинским квалификованим удјелом у капиталу друштва од 50,025% (власник је 100% обичних акција са правом гласа као и 0,025% повлашћених акција), што му даје 100% права у управљању друштвом, најодговорније лице које има потпуну и непосредну контролу у друштву, с обзиром да врши истовремено дужност Скупштине акционара и предсједника УО друштва, а у једном периоду је имао и овлашћење да потписује налоге за новчане исплате. Ове чињенице током поступка није оспорио тужилац, па су се испунили услови из одредбе члана 7. став 2. тачка 7. и 10. и став 5. Закона, да тужена наложи тужиоцу да, сходно овлашћењима из члана 62. став 6. тачка а) Закона, разријешити З. Т. дужности предсједника УО друштва и да забрани тужиоцу да истог именује на дужност независног, неизвршног или извршног члана УО или на било који други значајан положај код тужиоца из члана 2. став 1. алинеја 4. Закона на период до 30.4.2014. године.

И по оцјени овог суда, побијаном пресудом је правилно одбијена тужба и оснажен оспорени акт, јер тужилац није оспорио утврђено чињенично стање, а у поступку надзора над радом и пословањем тужиоца је неспорно утврђена одговорност З. Т. будући да је он лице са 100% права гласа и да је истовремено обављао дужност предсједника УО и Скупштине акционара. З. Т. је лице које је имало потпуну и непосредну контролу над радом и пословањем тужиоца из којег положаја произлазе његова неподијелена права, дужности и одговорности према тужиоцу као друштву за осигурање, а што је све утврђено од стране тужене приликом вршења контроле над радом тужиоца и констатовано у горе наведеним рјешењима, којима је налагано отклањање утврђених незаконитости, па се наводи захтјева да није утврђено ко је одговорно лице за незаконитости у пословању и раду друштва, указују неоснованим.

Забрана обављања ових дужности и именовање З. Т. на одређене функције у друштву ограничена је на временски период од 30.4.2014. године што је у складу са одредбом члана 62. став 1. тачка б) Закона, којом је прописано да Агенција може искључити било којег појединца, као власника квалификованог удјела из УО друштва за осигурање, као и са било којег руководећег положаја у друштву за осигурање на одређени или неодређени рок и одредбом члана 62. став 6. тачка а) Закона, по којој Агенција, да би зауставила негативан утицај који физичка лица врше на управу друштва за осигурање, може наредити њихово смјењивање из УО друштва за осигурање и са било ког другог руководећег положаја у друштву за осигурање.

Такође, одредбом члана 60. став 7. Закона (члан 18. Закона о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање - „Службени гласник Републике Српске“, број 74/10) је прописано да Агенција РС може рјешењем наложити друштву за осигурање да предузме мјеру за разрјешење лица на значајном положају ако: 1) друштво за осигурање не поступа у складу са рјешењима Агенције РС о отклањању незаконитости и неправилности, те о предузимању и

спровођењу додатних и других мјера које наложи Агенција РС; 2) друштво за осигурање учестало крши обавезу правовременог и тачног извјештавања Агенције РС; 3) друштво за осигурање омета Агенцију РС у обављању надзора.

Изведеног поступка надзора над тужиоцем од стране Агенције РС произлази да тужилац није поступио по рјешењима Агенције РС за отклањање незаконитости и неправилности у раду, није правовремено и тачно извјештавао Агенцију РС чиме је ометао Агенцију РС у обављању послова надзора, па су неосновани приговори из захтјева да се не могу идентификовати који су услови из члана 60. став 7. Закона испуњени за изрицање наложених мјера.

Полазећи од тога да је З. Т. лице које има потпуну и непосредну контролу над радом и пословањем тужиоца, онда је очигледна његова одговорност за утврђене неправилности и незаконитости у раду и пословању тужиоца као друштва за осигурање, па су неосновани наводи захтјева да није утврђена узрочно-посљедична веза између поступања З. Т. и утврђених незаконитости у раду друштва.

Нижестепени суд је, у побијаној пресуди, дао довољне и увјерљиве разлоге за одбијање тужбе, оцијенивши наводе тужбе неоснованим, а које разлоге прихвата и овај суд, па не стоје приговори захтјева да се нижестепени суд није читовао на наводе тужбе.

Код таквог стања ствари, по оцјени овог (Врховног) суда, у побијаној пресуди није остварен ниједан разлог њене незаконитости из одредбе члана 35. став 2. ЗУС, па се захтјев тужиоца, на основу одредбе члана 40. став 1. тог закона, одбија као неоснован.

Записничар  
Сања Орашчанин

Предсједник вијећа  
Смиљана Мрша

За тачност отправака овјерава  
Руководилац судске писарнице  
Амила Подрашчић